

Čárky
v souvětí

Kristýna Kaiserová

úvodem

Určeno pro 8. (případně 9.) třídu.
Možné i pro SŠ.

Nejedná se o přípravu
konkrétní vyučovací hodiny.

Cíle

Žák aplikuje své dosavadní znalosti o souvětí – vytvoří graf souvětí – a hledá souvislosti s pravopisným psaním čárek v souvětí.

Žák vyhledává informace v pravidlech českého pravopisu (internetové jazykové příručce).

Žák vyhledané informace aplikuje na konkrétní souvětí.

Náš hobit byl velice zámožný hobit a jmenoval se Pytlík. Pytlíkové žili v okolí Kopce od nepaměti a obyvatelé je pokládali za velmi vážené, nejenom proto, že byli většinou bohatí, nýbrž také proto, že se nikdy nezaplétali do žádných dobrodružství a nikdy neudělali nic neočekávaného: mohli jste předem říci, co takový Pytlík na jakoukoli otázku odpoví, a ani jste se nemuseli namáhat a ptát se ho. **Náš příběh vypráví o tom, jak se jeden z Pytlíků do dobrodružství přece jen zapletl a shledal, že dělá věci naprosto neočekávané.** Přišel tak možná o vážnost u svých sousedů, ale získal - inu, jestli něco získal, uvidíte nakonec sami.

1H

2V

Náš příběh vypráví o tom, jak se jeden z Pytlíků do dobrodružství

3V

4V

přece jen zapletl a shledal, že dělá věci naprosto neočekávané.

Udělej graf souvětí.

1H

2V + 3V
Pt Pt

4V
Pt

Zaměř se na čárky v tomto souvětí. Jaká je souvislost mezi nimi a grafickým znázorněním tohoto souvětí?

Když Bilbo otevřel oči, nevěděl, jestli je otevřel opravdu, protože byla právě taková tma, jako když je měl zavřené. Nikdo nebyl nablízku. Jenom si představte jeho leknutí! Nic neslyšel, nic neviděl a nic nemohl nahmatat, leda kamenitou půdu pod sebou. Pomaloučku se zvedl na všechny čtyři a tápal kolem sebe, až se dotkl stěny tunelu, ale ani napravo, ani nalevo nemohl nic najít, vůbec nic, žádnou stopu po skřetech, žádnou stopu po trpaslících. **Hlava mu třeštila a vůbec si nebyl jistý ani o směru, kterým běželi, když spadl.** Pustil se nazdařbůh a ulezl tak kus cesty, až mu najednou přišlo pod ruku cosi, co mu připadalo jako drobný prstýnek z chladného kovu, ležící na podlaze tunelu. Znamenalo to bod obratu v jeho životní dráze, ale o tom zatím neměl ani tušení.

1H

2H

3V

**Hlava mu třeštila a vůbec si nebyl jistý ani o směru, kterým
běželi, když spadl.**

4V

Udělej graf souvětí.

1H + 2H

3V PK

4V PUČ

Zaměř se na čárky v tomto souvětí. Jaká je souvislost mezi nimi a grafickým znázorněním tohoto souvětí?

Práce s internetovou jazykovou příručkou (pravidly českého pravopisu)

Hlavní stránka

O příručce

Nápověda

Mobilní verze

Návštěvnost

English version

Související odkazy:

Jazyková poradna

ČSN 01 6910

Zajímavé dotazy

Vyhledávání v obecných výkladech o jazykových jevech (Ize zadat jen začátek slova doplněný *).

Hledej

Psaní čárky v souvětí

[1 Souřadné spojení vět spojkami *a, i, ani, nebo, či*](#)

[2 Spojení vět dvojitými spojovacími výrazy \(*ani – ani, buď – nebo* apod.\)](#)

[3 Podřadná spojení vět – podřadicí spojky \(*že, aby, kdyby* apod.\)](#)

[4 Podřadná spojení vět – vztažná zájmena \(*kdo, který* apod.\)](#)

[5 Podřadná spojení vět – příslovce \(*jak, kam* apod.\)](#)

[6 Vložené vedlejší věty](#)

[7 Dva spojovací výrazy vedle sebe \(*že když, protože kdyby* apod.\)](#)

[8 Věty závislé na výrazu s oslabenou větovou platností \(*samozřejmě, hlavně* apod.\)](#)

[9 Výrazy pociťované jako výpustka \(*Nevěděl, co s tím.*\)](#)

[10 *Teprve, jen, zvláště* apod. + spojovací výraz, časové příslovce + spojovací výraz](#)

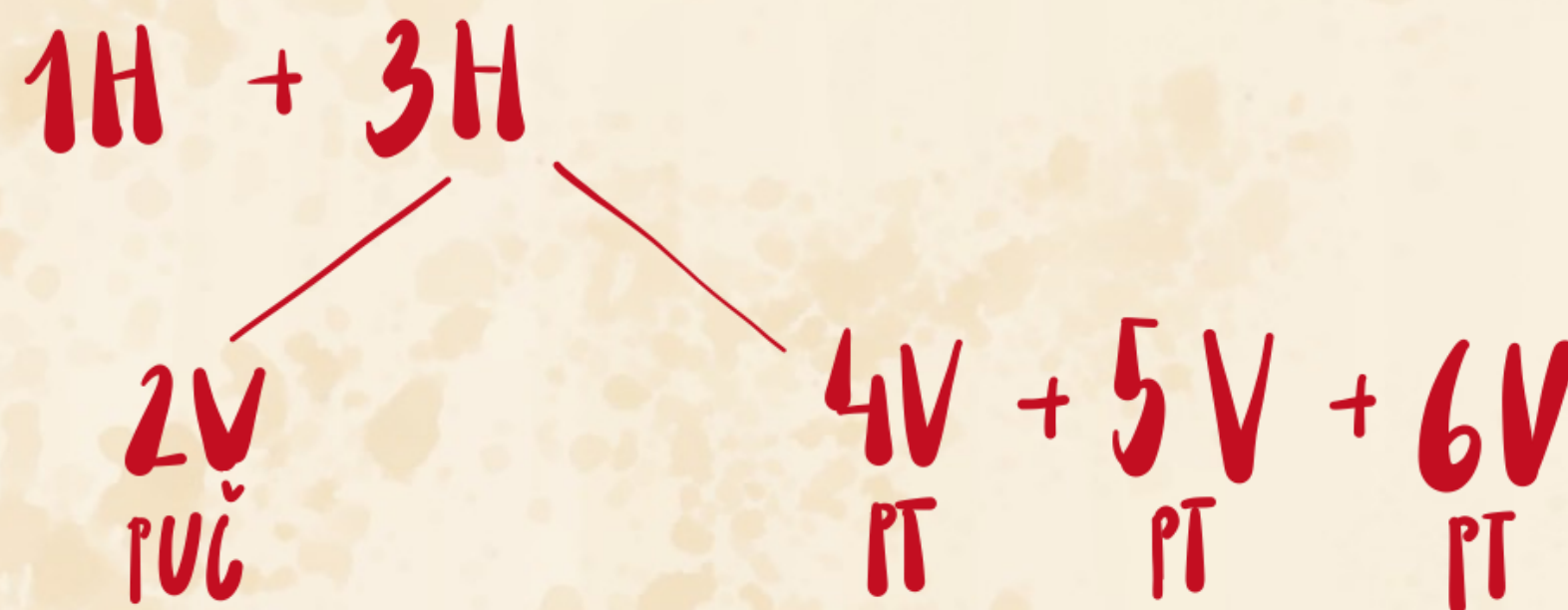
[11 Vedlejší věty časové – typ *předtím než, pokaždé když*](#)

[12 Věty s *tak\(,\) jak*](#)

[13 Věty s *poté\(,\) co*](#)

1 Souřadné spojení vět spojkami *a, i, ani, nebo, či*

Ten večer snědli poslední zbytky a drobty, a **když** se druhý den ráno probudili, uvědomili si nejdřív, **že** se jim pořád ještě svírají žaludky hladem a **taky že** prší a **že** místy dešťové kapky dopadají těžce na zem.

U zvýrazněných spojovacích výrazů a čárek urči, zda je výskyt (případně absence) čárek správná. Své tvrzení dolož grafem tohoto souvětí a pravidly českého pravopisu (internetovou jazykovou příručkou).

Všichni si mysleli, že jejich vlastní podíly na pokladu (který už považovali za svůj, bez ohledu na své postavení a na dosud nepřemoženého draka) by se vážné ztenčily, kdyby si lesní elfové dělali nárok na jeho část, a všichni Bilbovi důvěřovali. **Přesně tak jak to předpověděl Gandalf chápete.** Možná i tohle byl částečně důvod, proč odešel a nechal je samotné.

U zvýrazněného souvětí urči správnou pozici interpunkce.

Podle pravidel může postavení čárky „tak (,) jak“ změnit význam věty. Stane se tak v tomto případě?

**Ještě dlouho poté co ostatní přestali mluvit a zavřeli oči
Balin si pořád pro sebe mumlal a pochechtával se.**

U zvýrazněného souvětí urči
správnou pozici interpunkce.
Argumentuj grafickým
znázorněním souvětí a pravidly.

1Ha 1Hb + 4H
2V + 3V
PUČ

O čem se uvažuje v současné době při psaní „poté (,) co“?
Co nám tato polemika říká o jazyce a jeho pravidlech?

Možná úskalí

Náročnost - internetová jazyková příručka
Zjednodušené verze jsou neúplné...

Pravidla - výkladová část hodiny
Přehlednost

Rozsáhlost tématu

DĚKUJI
za pozornost

